

Det allmänna ekonomiska läget och den kommunalekonomin, vintern 2015
Översikt, publicerad 23.12.2015

Chefsekonomens översikt - Det allmänna ekonomiska läget

Under hösten har finansmarknaden med oro följt den avtagande tillväxten i Kinas samhällsekonomi och de åtgärder som Kinas centralbank vidtagit för att avhjälpa läget. Med tanke på den globala ekonomin är det av avgörande betydelse hur snabbt den minskade efterfrågan syns i övriga ekonomiska områden. För tillfället verkar det största hotet om en kraftigt avtagande ekonomisk tillväxt i Kina ha avvärijts. Det är ändå klart att strukturen på den ekonomiska tillväxten i Kina snabbt håller på att omvandlas från en export- och investeringsbaserad tillväxt till en modell som stöder sig på inhemsk konsumtion och service.

Enligt konsensusprognoserna från olika prognosinstitut förutspås den ekonomiska tillväxten bli fortsatt svag under de närmaste åren, trots att de direkta marknadsverkningarna av skuldskrisen i Grekland planat ut och trots att Europeiska centralbankens finanspolitik har haft en stimulerande verkan och eurons kurs har försvagats. Den ekonomiska tillväxten i euroområdet förutspås bli cirka 1,5 procent inom den närmaste framtiden, men tillväxten varierar betydligt mellan de olika länderna. Den ekonomiska tillväxten i Finland hör till de svagaste i Europa.

Under de senaste månaderna har det också rått osäkerhet om den amerikanska centralbankens räntepolitik och när Fed ska höja sin styrränta. Fed höjde sin styrränta i december 2015, vilket var första gången sedan finanskrisen. Marknaden reagerade rätt lugnt på höjningen och centralbankens syn på räntan.

Också den ryska ekonomin fortsätter att krympa, då de minskade världsmarknadspriserna drabbar särskilt Ryssland och de ekonomiska sanktionerna har minskat hushållens konsumtion och investeringar. Den svaga ryska ekonomin återspeglas i hög grad på framför allt Finlands export till Ryssland.

Nästan alla prognosinstitut förutspår ändå att den globala ekonomin i någon mån kommer att ta fart under de följande två åren. Uppsvinget gäller både utvecklade ekonomier och tillväxtekonomier. Förenta staterna och Kina fungerar fortfarande som tillväxtmotorer. Också Tyskland förutspås få en fortsatt relativt stark tillväxt.

Som helhet har den ekonomiska tillväxten inom euroområdet varit fortsatt svag, trots att Europeiska centralbanken har stimulerat ekonomin, priset på råvaror har sjunkit, räntorna är låga och eurons värdeminskning under en längre tid har stött exporten. Exporten inom euroområdet har ändå inte lyckats nå samma nivå som tillväxttakten inom den globala ekonomin.

BNP-prognoserna för den finländska samhällsekonomin har under året sjunkit till omkring noll, eftersom den ekonomiska statistiken fortfarande inte visar några tecken på den efterlängtrade konjunkturvändningen. [FM:s färsk konjunkturprognos](#) som gavs ut i december förutspår att den finländska samhällsekonomin i år växer med 0,2 procent. Också de övriga prognosinstitutens prognoser går i samma riktning.

Den privata och offentliga konsumtionen är enligt FM:s prognoser de enda inhemska konsumtionsposterna som växer i år. Den privata konsumtionen ökar med 1,3 procent, vilket främst beror på att de privata hushållens realinkomster växer till följd av den ovanligt dåliga prisutvecklingen. Samtidigt har ändå arbetslösheten ökat, vilket syns i svag framtidstro bland konsumenterna. Exportefterfrågan och investeringarna har fortsatt att minska år 2015. Bland enskilda branscher förutspås serviceproduktionen växa med 0,8 procent.

För 2016 förutspår Finansministeriet en mycket måttlig konjunkturvändning, som innebär att totalproduktionens tillväxt ökar till 1,2 procent. Tillväxten beror främst på att de privata investeringarna tar fart och att industriproduktionen går upp från minus till liten ökning. Den största enskilda tillväxtfaktorn är den kommande fabriken för bioprodukter i Äänekoski, som är en investering på 1,2 miljarder euro.

Den privata konsumtionen väntas öka år 2016, även om tillväxttakten blir en aning långsammare än året innan. Den privata konsumtionen bromsas upp av bland annat den långsamt ökande inflationen samt statens anpassning av utgifter i kombination med höjda kundavgifter för offentliga tjänster. Skattelättnaderna i statens inkomstbeskattning har å andra sidan en positiv effekt.

För 2017 förutspår Finansministeriet en anspråkslös tillväxt på 1,2 procent i totalproduktionen. I likhet med tidigare år bygger tillväxten på en gradvis växande exportefterfrågan, en liten ökning i konsumtionsefterfrågan och ökade investeringar.

Trycket på prishöjningar kommer att vara mindre än vanligt under de närmaste åren. Nedgången i konsumentpriserna har påverkats av den svaga efterfrågan och de sänkta exportpriserna. Också den måttfulla löneutvecklingen har dämpat trycket på prishöjningar. Arbetsmarknadslösningarna höjer de avtalsenliga lönerna med i genomsnitt 0,5 procent både 2015 och 2016. Höjningarna av indirekta skatter och serviceavgifter har däremot ökat trycket på höjda priser.

Den konjunktursvängning som förutspås för 2016–2017 är så anspråkslös att sysselsättningsgraden kommer att förbli hög under de närmaste åren.

Situationen är en stor utmaning, särskilt med tanke på långtidsarbetslösheten och den strukturella arbetslösheten, eftersom obalansen mellan arbetslösa arbetssökande och lediganslagna arbeten har blivit allt större. Till exempel i år har antalet lediga platser ökat enligt både Arbets- och näringsministeriet och Statistikcentralen, men antalet arbetslösa har ändå inte minskat.

Av den bifogade filen framgår Finansministeriets centrala prognossiffror om den allmänna ekonomiska utvecklingen och de centrala prognoserna från konjunktur- och prognosinstitutet, bland annat om totalproduktionens och arbetslöshetens utveckling 2015–2017.

Det allmänna ekonomiskaläget

Variabel	2013	2014	2015**	2016**	2017**
<i>(förändring i %)</i>					
Produktion (volym)	-1,1	-0,4	0,2	1,2	1,2
Lönesumma	0,8	0,3	0,9	1,6	1,6
Förtjänstnivå	2,1	1,4	1,2	1,2	1,2
Sysselsättning (volym)	-1,1	-0,4	-0,3	0,4	0,4
Inflation	1,5	1,0	-0,1	0,9	1,4
<i>(%-enheter)</i>					
Arbetslöshetsgrad	8,2	8,7	9,4	9,4	9,0
Skattegrad/BNP	43,8	43,9	44,6	44,5	44,2
Offentliga utgifter/BNP	57,6	58,2	59,1	58,7	58,3
Fin. överskott/BNP	-2,5	-3,3	-3,3	-2,9	-2,6
Offentliga skuld/BNP	55,6	59,3	62,8	64,9	66,6
Bytesbalans/BNP	-1,7	-0,9	0,4	0,5	0,6
Euribor 3 mån, %	0,2	0,2	0,0	-0,2	-0,1
10 års ränta, %	1,9	1,4	0,7	1,0	1,5

Prognossiffror för samhällsekonomin 2015

Inrättning	Publicerad 2015	BNP, föränd. %	Arbets- löshets- grad, %	Förändr. i förtj. nivå index, %	Inflation, %
OP-Pohjola	augusti	-0,3	9,4	1,2	-0,2
Danske Bank	september	0,0	9,6	1,1	-0,1
PT	september	0,4	9,9	1,2	0,0
ETLA	september	0,2	9,6	1,1	-0,1
PTT	september	0,2	9,7	1,1	-0,2
Europeiska kommission	november	0,3	9,6	..	..
Aktia	november	0,0	9,4	1,0	-0,2
Nordea	december	-0,2	9,5	1,2	-0,2
Finlands Bank	december	-0,1	9,4	1,1	-0,2
Handelsbanken	december	0,2	9,4	1,2	-0,2
FM	december	0,2	9,4	1,2	-0,1

Prognossiffror för samhällsekonomin 2016

Inrättning	Publicerad 2015	BNP, föränd. %	Arbets- löshets- grad, %	Förändr. i förtj. nivå index, %	Inflation, %
OP-Pohjola	augusti	0,8	9,4	1,2	0,6
Danske Bank	september	0,8	10,0	1,1	1,0
PT	september	1,2	9,8	1,1	1,0
ETLA	september	1,0	9,5	1,1	0,7
PTT	september	1,1	10,2	1,1	0,8
Europeiska kommission	november	0,7	9,5	..	..
Aktia	november	0,5	9,6	0,8	0,8
Nordea	december	0,5	10,0	0,8	0,8
Finlands Bank	december	0,7	9,2	1,1	0,2
Handelsbanken	december	1,0	9,5	1,0	0,8
FM	december	1,2	9,4	1,2	0,9

Prognossiffror för samhällsekonomin 2017

Inrättning	Publicerad 2015	BNP, föränd. %	Arbets- löshets- grad, %	Förändr. i förtj. nivå index, %	Inflation, %
ETLA	september	1,3	9,4	1,2	1,4
Europeiska kommission	november	1,1	9,4	..	..
Nordea	december	0,7	10,3	0,7	1,0
Finlands Bank	december	1,0	9,1	1,3	1,0
Handelsbanken	december	1,1	9,3	1,1	1,2
FM	december	1,2	9,0	1,2	1,4